

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

18 päivänä tammikuuta 2007 *

Asiassa C-220/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka tribunal administratif de Lyon (Ranska) on esittänyt 7.4.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 19.5.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Jean Auroux ym.,

vastaan

Commune de Roanne,

Société d'équipement du département de la Loire (SEDL)

osallistuessa asian käsittelyyn,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Lenaerts, E. Juhász (esittelevä tuomari), J. N. Cunha Rodrigues ja M. Ilešič,

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.4.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- J. Auroux ym., edustajanaan avocat J. Antoine,
- Roannen kunta, edustajinaan avocat P. Petit ja avocat C. Xavier,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja J.-C. Niollet,
- Liettuan hallitus, asiamiehenään D. Kriauciūnas,

- Itävallan hallitus, asiamiehenään M. Fruhmann,

- Puolan hallitus, asiamiehenään T. Nowakowski,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään X. Lewis,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.6.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/37/ETY (EYVL L 199, s. 54; jäljempänä direktiivi), sellaisena kuin se on muutettuna 13.10.1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY (EYVL L 328, s. 1; jäljempänä direktiivi), tulkintaa.

- 2 Tämä kysymys on esitetty Auroux'n ja kahdeksan muun kantajan (jäljempänä pääasian kantajat) nostamaa kumoamiskannetta koskevassa asiassa, jossa on kyseessä 28.10.2002 tehty Roannen kunnanvaltuuston päätös, jolla Roannen kunnanjohtaja valtuutettiin allekirjoittamaan Société d'équipement du département de la Loire -nimisen yhtiön (jäljempänä SEDL) kanssa vapaa-ajan kylän toteuttamista Roannessa koskeva sopimus.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeus

- 3 Direktiivin toisen perustelukappaleen mukaan ”valtion, alueellisten tai paikallisten viranomaisten ja muiden julkisoikeudellisten laitosten jäsenvaltioissa tekemiin julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvän sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamiseksi samanaikaisesti on sekä poistettava niitä koskevat rajoitukset että sovitettava yhteen julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten kansalliset tekomenettelyt”.
- 4 Direktiivin kuudennen perustelukappaleen mukaan alle 5 miljoonan euron arvoiset rakennusurakat voidaan jättää kilpailun ulkopuolelle, siten kuin siitä säädetään direktiivissä, eikä niihin tarvitse soveltaa yhteensovittamistoimenpiteitä.
- 5 Direktiivin kymmenennen perustelukappaleen mukaan ”todellisen kilpailun kehityminen julkisten rakennusurakoiden alalla edellyttää jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten kilpailuilmoitusten yhteisönlajuutta”. Samassa perustelukappaleessa todetaan lisäksi, että ”näihin kilpailuilmoituksiin sisältyvien tietojen perusteella yhteisössä toimivien urakoitsijoiden on voitava päätellä, ovatko ne kiinnostuneita kyseisiä hankintoja koskevista sopimuksista”.
- 6 Direktiivin 1 artiklan a–d alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä

- a) ’julkisia rakennusurakoita koskevilla sopimuksilla’ tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty urakoitsijan ja

b alakohdassa tarkoitetun hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on johonkin liitteessä II tarkoitettuun toimialaan liittyvän rakennustyön tai c alakohdassa tarkoitetun rakennusurakan toteuttaminen tai sekä sen toteuttaminen että suunnittelu taikka hankintaviranomaisen asettamat vaatimukset täyttävän rakennusurakan toteuttaminen millä tahansa tavalla;

- b) 'hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.

--

- c) 'rakennusurakalla' tarkoitetaan sellaista talon- tai maanrakennustöiden kokonaisuutta, joka itsessään on tarkoitettu täyttämään taloudellisen tai teknisen tarkoituksen;

- d) 'julkisella käyttöoikeusurakalla' tarkoitetaan muuten samanlaista sopimusta kuin a alakohdassa tarkoitettu sopimus, paitsi että rakennustyön korvauksena on joko yksinomaan rakennusoikeudesta saada kohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä."

- 7 Direktiivin 1 artiklan a alakohdassa mainittuja "liitteessä II tarkoitettuja toimialoja" ovat talonrakennus ja maanrakennus, jotka vastaavat Euroopan yhteisöjen toimialaluokituksen luokkaa 50. Tässä luokassa on nimenomaisesti mainittu rakennusten rakentaminen.

8 Direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan:

- a) julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 5 000 000:aa erityistä nosto-oikeutta vastaava määrä [euroina];
- b) edellä 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 5 000 000 [euroa].

--

3. Jos rakennusurakka on jaettu useisiin osiin, joista jokaisesta on tehty eri sopimus, kunkin osan arvo on otettava huomioon 1 kohdassa tarkoitettua arvoa laskettaessa. Jos osien yhteenlaskettu arvo on vähintään 1 kohdassa tarkoitettu arvo, tämän kohdan säännöksiä sovelletaan kaikkiin osiin. Hankintaviranomaiset voivat kuitenkin poiketa 1 kohdan soveltamisesta niiden osien osalta, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on pienempi kuin 1 000 000 [euroa], jos näiden osien yhteenlaskettu arvo on enintään 20 prosenttia kaikkien osien yhteenlasketusta arvosta.

4. Rakennusurakkaa tai sopimusta ei saa jakaa osiin tämän direktiivin soveltamisen välttämiseksi.

5. Edellä 1 kohdassa ja 7 artiklassa tarkoitettua arvoa laskettaessa on julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten arvon lisäksi otettava huomioon myös niiden tavaranhankintojen ennakoitu arvo, jotka ovat tarpeen kyseisen urakan toteuttamiseksi ja jotka hankintaviranomaiset asettavat urakoitsijan käyttöön.

6. Hankintaviranomaisten on huolehdittava, ettei eri urakoitsijoita kohdella eriarvoisesti.”

Kansallinen oikeus

- 9 Tosiseikkojen tapahtumahetkellä Ranskan code de l'urbanismen L. 300-4 §:ssä, sellaisena kuin se on 13.12.2000 annetun lain (JORF 14.12.2000, s. 19777) 8 §:llä muutettuna, säädettiin seuraavaa:

”Valtio, kunnalliset viranomaiset tai niiden julkisoikeudelliset laitokset voivat antaa tässä osassa tarkoitettujen aluekehitystoimenpiteiden suunnittelemisen ja toteuttamisen minkä tahansa sopivan julkisen tai yksityisen oikeussubjektin tehtäväksi.

Jos sopimus tehdään julkisoikeudellisen laitoksen 7.7.1983 annetussa laissa nro 83-597 tarkoitettuna osin julkisessa ja osin yksityisessä omistuksessa olevan paikallisen yhtiön tai sellaisen osin julkisessa ja osin yksityisessä omistuksessa olevan yhtiön kanssa, jonka pääomasta yksi tai useampi julkinen oikeussubjekti – joita ovat valtio, alueet, departementit, kunnat ja niiden yhteenliittymät – omistaa enemmän kuin puolet, se voidaan tehdä julkisoikeudellisen aluekehityssopimuksen muodossa. Tällöin sopimuspuolena olevan laitoksen tehtäväksi voidaan antaa hankinta pakkolunastuksen tai etuosto-oikeuden perusteella sekä sellaisten alueellisten kehitys- ja valmistelutoimenpiteiden toteuttaminen, jotka edistävät julkisoikeudellisen aluekehityssopimuksen kohteena olevaa toimenpidekokonaisuutta.

Edellä olevassa kohdassa mainittujen laitosten tehtäväksi voidaan liikkeenhoitosopimuksessa antaa sellaisten toimenpiteen ominaispiirteiden määrittämiseksi välttämättömien suunnitelmien tekeminen, jotka antavat niille valtuudet tehdä suunnitelmia koskevia sopimuksia viranomaisen tai viranomaisten yhteenliittymän nimissä ja lukuun.

Korruption ehkäisemisestä ja talouselämän ja julkisten menettelyjen avoimuudesta 29.1.1993 annetun lain nro 93-122 II luvun IV osaston säännöksiä ei sovelleta tämän pykälän mukaisesti tehtyihin julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin.

Julkisoikeudellisessa aluekehityssopimuksessa voidaan määrätä edellytyksistä, joissa sopimuspuolena oleva elin voi osallistua hanketta koskeviin suunnitelmiin ja erityisesti paikallisen asemakaavan tarkistamiseen tai muuttamiseen.”

- ¹⁰ Sen jälkeen kun Euroopan yhteisöjen komissio oli nostanut jäsenyyssveloitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen Ranskan tasavaltaa vastaan, code de l’urbanismen L. 300-4 § on muotoiltu uudelleen aluekehitystä koskevista käyttöoikeuksista 20.7.2005 annetulla lailla nro 2005-809 (JORF 21.7.2005, s. 11833) seuraavasti:

”Valtio ja alueelliset tai paikalliset viranomaiset sekä niiden julkisoikeudelliset laitokset voivat antaa tässä osassa tarkoitettujen aluekehitystoimenpiteiden toteuttamisen minkä tahansa sopivan oikeussubjektin tehtäväksi.

Käyttöoikeuden luovuttaja antaa aluekehitystä koskevat käyttöoikeusurakat noudattaen julkistamismenettelyä, joka mahdollistaa useiden kilpailevien tarjousten jättämisen Conseil d’État’n asetuksessa säädettyjen edellytysten mukaisesti.

Käyttöoikeusurakan saaja valvoo töitä ja valmistelutoimenpiteitä, jotka edistävät käyttöoikeuden kohteena olevaa toimenpidettä, ja huolehtii kaikkien urakan toteuttamisen edellyttämien tutkimusten ja tehtävien suorittamisesta. Käyttöoikeuden luovuttaja voi antaa sille tehtäväksi toimenpiteen toteuttamiseksi tarvittavien tavaroiden hankinnan, tarvittaessa myös pakkolunastuksen tai etuosto-oikeuden perusteella. Se huolehtii käyttöoikeuden kohteena olevalla alueella sijaitsevan kiinteän omaisuuden myymisestä, vuokralle antamisesta ja käyttöön luovuttamisesta.”

11 Lain nro 2005-809 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jollei laillisuutta kiistetä lainvoimaisilla tuomioistuimen päätöksillä, joiden perusteena on puuttuva aluekehitystehtävään valittavan laitoksen valintaa edeltävä julkistamismenettely, joka olisi toteutuessaan mahdollistanut useiden kilpailevien tarjousten jättämisen, pätevinä pidetään:

1. aluekehitystä koskevia käyttöoikeusurakoita, julkisoikeudellisia aluekehityssopimuksia ja aluekehityssopimuksia, jotka on allekirjoitettu ennen tämän lain julkaisemista.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

12 Roannen kunnanvaltuusto valtuutti 28.10.2002 tekemällään päätöksellä kunnanjohtajansa allekirjoittamaan SEDL:n kanssa vapaa-ajan kylän toteuttamista koskevan sopimuksen (jäljempänä sopimus).

- 13 Sopimuksessa, joka tehtiin 25.11.2002, sovittiin vapaa-ajan kylän toteuttamisesta peräkkäisissä rakennusvaiheissa. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa oli tarkoitus toteuttaa niin sanottu multiplex-elokuvateatteri ja kolmansien käyttöön tarkoitettuja liiketiloja, sekä rakentaa hankintaviranomaisen käyttöön tarkoitettuja töitä eli pysäköintialue, sisäänkäysyiteitä ja julkisia alueita. Myöhemmissä vaiheissa, joiden edellytyksenä oli sopimuksen liitteen allekirjoittaminen, oli tarkoitus rakentaa lisää liike- tai palvelutiloja ja hotelli.
- 14 Sopimuksen johdanto-osassa todetaan, että tämän hankkeen avulla Roannen kunta aikoi hyödyntää vähäarvoista kaupunkialuetta ja edistää vapaa-ajantoiminnan ja matkailun kehittämistä.
- 15 Sopimuksen 2 artiklassa SEDL:lle annettiin tehtäväksi muun muassa hankkia kiinteistöjä, järjestää arkkitehti- ja/tai insinöörakilpailu, teettää suunnitelmia, teettää rakennustöitä, laatia ja pitää ajan tasalla tietyt kirjanpitoa ja hallintoa koskevat asiakirjat, hankkia rahoitus, perustaa tehokkaat markkinointikeinot töiden markkinoinniseksi sekä huolehtia yleisesti hankkeen hallinnoimisesta ja koordinoinnista sekä tiedottamisesta kaupungille.
- 16 Sopimuksen 10 artiklan toisen kohdan mukaan SEDL noudattaa kolmansien kanssa tekemissään aliurakkasopimuksissa julkistamisen ja tarjouskilpailun periaatteita, joista säädetään code des marchés publics -nimisen, julkisista hankinnoista 29.1.1993 annetun lain nro 93-122 (JORF 30.1.1993) 48.1 §:ssä.
- 17 Sopimuksen liitteenä olevan arvion mukaan on odotettavissa, että kustannusten kokonaismäärä on 10 227 103 euroa hankkeen ensimmäisen vaiheen osalta ja 14 268 341 euroa hankkeen koko toteuttamisen osalta. Tästä viimeksi mainitusta kokonaismäärästä 2 925 000 euroa tulee kaupungilta korvauksena pysäköintialueen

luovutuksesta. Lisäksi on arvioitu, että SEDL saa 8 099 000 euroa korvauksena kolmansien käyttöön tarkoitettujen rakennustöiden luovutuksista. Lopuksi siinä todetaan, että Roannen kunta osallistuu kaikkien toteutettavien rakennustöiden rahoitukseen 2 443 103 eurolla hankkeen ensimmäisen vaiheen osalta ja 3 034 341 eurolla kaikkien töiden osalta.

- 18 Sopimuksen 22–25 artiklan mukaan sopimuksen voimassaolon päättyessä SEDL laatii tilinpäätöksen, joka alistetaan Roannen kunnan hyväksyttäväksi. Kaikki tilinpäätökseen sisältyvä ylijäämä on suoritettava kunnalle. Lisäksi kunnasta tulee automaattisesti niiden kolmansien käyttöön tarkoitettujen maa-alueiden ja töiden omistaja, joita ei ole vielä myyty. Roannen kunta vastaa lisäksi voimassa olevien sopimusten täytäntöönpanosta, lukuun ottamatta työsopimuksia, ja vastaa SEDL:n sopimista veloista.
- 19 Pääasian kantajat nostivat tribunal administratif de Lyonissa 11.12.2002 kanteen, jossa ne vaativat 28.10.2002 tehdyn kaupunginvaltuuston päätöksen kumoamista. Ne riitauttivat kyseisen päätöksen pätevyuden sekä kansallisen oikeuden että yhteisön oikeuden kannalta. Viimeksi mainitun osalta ne väittävät, että sopimuksen tekemistä olisi pitänyt edeltää hankkeen julkistaminen ja tarjouskilpailu direktiivistä johtuvien velvoitteiden mukaisesti.
- 20 Näissä olosuhteissa tribunal administratif de Lyon päätti lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko sellainen sopimus, jolla hankintaviranomainen antaa toisen hankintaviranomaisen tehtäväksi yleishyödyllisen aluekehittämishankkeen toteuttamisen

ja jonka mukaan tämä viimeksi mainittu hankintaviranomainen luovuttaa ensimmäiselle hankintaviranomaiselle sen tarpeita palvelemaan tarkoitetut työt ja jonka voimassaolon päättyessä ensimmäisestä hankintaviranomaisesta tulee automaattisesti niiden muilla maa-alueilla toteutettujen töiden sekä sellaisten töiden omistaja, joita ei ole luovutettu kolmansille, direktiivin 93/37 – – 1 artiklan säännöksissä tarkoitettu julkinen rakennusurakka?

- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko direktiivin 93/37 6 artiklassa tarkoitetun edellä mainitun 5 000 000:n erityisen nosto-oikeuden rajan arvioinnissa otettava huomioon ainoastaan hankintaviranomaiselle luovutetuista töistä vastikkeena maksettu hinta vai tämä hinta ja maksetut osallistumisosuudet, vaikka nämä on vain osittain osoitettu näiden töiden toteuttamiseen, vai kaikkien töiden kokonaisarvo, kun otetaan huomioon, että hyödykkeistä, joita ei ole sopimuksen voimassaolon päättyessä luovutettu, tulee automaattisesti ensimmäisen hankintaviranomaisen omaisuutta ja tällöin ensimmäinen hankintaviranomainen jatkaa voimassa olevien sopimusten täytäntöönpanoa ja ottaa vastatakseen toisen hankintaviranomaisen ottamat lainat?

- 3) Jos kahteen ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, voiko ensimmäinen hankintaviranomainen vapautua samassa direktiivissä säädetyn julkisen hankintamenettelyn käytöstä tällaisen sopimuksen tekemisessä siitä syystä, että tällainen sopimus voidaan tehdä vain tietynlaisten oikeushenkilöiden kanssa ja että toinen hankintaviranomainen soveltaa näitä menettelyjä omissa palveluhankinnoissaan?”

Kysymysten tutkittavaksi ottaminen

- 21 Roannen kunta ja Ranskan hallitus väittävät aluksi, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta.
- 22 Roannen kunta väittää, että antaessaan lain nro 2005-809 Ranskan lainsäätäjällä on todennut taannehtivin vaikutuksin, että julkisoikeudelliset aluekehityssopimukset, jotka on tehty ilman niitä edeltävää julkistamismenettelyä ja tarjouskilpailua, ovat päteviä. Koska kansallisen tuomioistuimen on sovellettava Ranskan oikeutta ja katsottava, että sopimus on kyseisen lain nojalla pätevä, sen pyytämä yhteisön oikeuden tulkinta ei ole enää tarpeen pääasian riidan ratkaisemiseksi.
- 23 Ranskan hallitus väittää, että ennakkoratkaisukysymyksessä kyseinen sopimus luokitellaan virheellisesti code de l'urbanismen L. 300-4 §:ssä, sellaisena kuin se oli voimassa tosiseikkojen tapahtumahetkellä, tarkoitettu aluekehityssopimukseksi. Sen mukaan todellisuudessa on kyse pelkästä töiden rakentamisesta. Tästä seuraa sen mukaan, että ennakkoratkaisukysymys, joka koskee sitä, onko sopimus, joka koskee aluekehityshankkeen toteuttamista, direktiivissä tarkoitettu julkisia rakennusurakoita koskeva sopimus, on jätettävä tutkimatta, koska sillä ei ole mitään yhteyttä asian kohteeseen tai tosiseikkoihin.
- 24 On kiistatonta, että sekä Roannen kunta että Ranskan hallitus vaativat ennakkoratkaisukysymyksen tutkimatta jättämistä sellaisten seikkojen perusteella, jotka koskevat Ranskan oikeuden tulkintaa ja pääasian tosiseikkojen luokittelamista Ranskan oikeudessa.

- 25 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 234 artiklassa tarkoitettu menettely perustuu kansallisilla tuomioistuimilla ja yhteisöjen tuomioistuimella olevien tehtävien selkeään jakoon. Yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen lausumaan ainoastaan tuossa artiklassa tarkoitettujen yhteisön säädösten tulkinnasta tai pätevydestä. Tässä yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimen tehtävä ei ole lausua kansallisten säännösten tulkinnasta eikä ratkaista sitä, onko ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen tulkinta siitä oikea (ks. vastaavasti asia 27/74, Demag, tuomio 22.10.1974, Kok. 1974, s. 1037, 8 kohta; asia C-347/89, Eurim-Pharm, tuomio 16.4.1991, Kok. 1991, s. I-1747, 16 kohta ja asia C-246/04, Turn- und Sportunion Waldburg, tuomio 12.1.2006, Kok. 2006, s. I-589, 20 kohta).
- 26 Lisäksi on todettava, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämällä kysymyksellä merkitystä asian kannalta (asia C-448/01, EVN ja Wienstrom, tuomio 4.12.2003, Kok. 2003, s. I-14527, 74 kohta ja asia C-145/03, Keller, tuomio 12.4.2005, Kok. 2005, s. I-2529, 33 kohta). Koska esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten ratkaistava ne.
- 27 Edellä esitetystä seuraa, että Roannen kunnan ja Ranskan hallituksen esittämät tutkimatta jättämistä koskevat väitteet on hylättävä ja ennakkoratkaisupyynnö on otettava tutkittavaksi.

Ensimmäinen kysymys

- 28 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko sopimus direktiivin 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu julkisia rakennusurakoita koskeva sopimus.

- 29 Tähän artiklaan sisältyvän määritelmän mukaan julkisia rakennusurakoita koskevat sopimukset ovat rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty urakoitsijan ja direktiivin 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettun hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on johonkin liitteessä II tarkoitettuun toimialaan liittyvän rakennustyön tai c alakohdassa tarkoitettun rakennusurakan toteuttaminen tai sekä sen toteuttaminen että suunnittelu taikka hankintaviranomaisen asettamat vaatimukset täyttävän rakennusurakan toteuttaminen millä tahansa tavalla.
- 30 Roannen kunta ja Ranskan ja Puolan hallitukset väittävät kirjallisissa huomautuksissaan, että sopimus ei vastaa tätä määritelmää eikä se ole näin ollen direktiivissä tarkoitettu julkisia rakennusurakoita koskeva sopimus.
- 31 Roannen kunnan mukaan sopimus ei ole kohteensa puolesta julkisia rakennusurakoita koskeva sopimus, koska se on julkisoikeudellinen aluekehityssopimus, jonka kohde menee töiden toteuttamista koskevaa kohdetta pidemmälle. Ranskan oikeuden mukaan tällaiset sopimukset koskevat kaupunkihankkeen tai tiettyjen kaupunkipolitiikkojen kaikkien osien – joihin kuuluvat erityisesti hankkeen suunnittelu, hallinnollinen ja oikeudellinen hallinnointi, maa-alueiden hankkiminen pakkolunastuksella ja sopimuksentekomenettelyjen perustaminen – toteuttamista kokonaisuudessaan.
- 32 Puolan hallitus toteaa samansuuntaisesti, että sopimuksen mukaan SEDL sitoutuu toteuttamaan investointihankkeen, johon kuuluu erilaisia tehtäviä. Kyseinen hallitus toteaa tämän osalta erityisesti, että SEDL ei ole sopimuksessa määrätty työt toteuttava yritys, vaan se vain sitoutuu valmistelemaan ja järjestämään julkisia rakennusurakoita koskevan tarjouskilpailun. Koska Puolan hallitus katsoo, että tärkeimpänä sopimusveloitteena on töiden tilaaminen ja niiden toteuttamisen valvominen, sen mukaan sopimus on luokiteltava julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL L 209, s. 1) 1 artiklassa tarkoitetuksi julkisia palveluhankintoja koskevaksi sopimukseksi.

- 33 Ranskan hallitus väittää, että vapaa-ajan kylän se osa, johon kuuluu kolmansille myytäviksi tarkoitettujen töiden toteuttaminen, ei ole direktiivissä tarkoitettu julkisia rakennusurakoita koskeva sopimus. Tämä hallitus katsoo, että juuri siitä syystä, että tämä osa on tarkoitettu kolmansien käyttöön, sen ei voida katsoa vastaavan kunnan tarpeita. Se toteaa lisäksi, että ainoastaan pysäköintialueen rakentamisen Roannen kunnan lukuun voitaisiin periaatteessa katsoa olevan julkisia rakennusurakoita koskeva sopimus. Kyseinen rakentaminen ei kuitenkaan myöskään kuulu direktiivin soveltamisalaan, koska pysäköintialue luovutetaan kunnalle vasta sen rakentamisen jälkeen Ranskan oikeudessa säädettyssä erityisessä "vente en l'état futur d'achèvement" -nimisessä järjestelmässä, joten kyse on pohjimmiltaan pelkästä kiinteistön hankkimisesta, jonka kohteena eivät ole työt vaan rakennettavien töiden myynti.
- 34 Liettuan ja Itävallan hallitukset sekä komissio katsovat, että sopimus on direktiivin 1 artiklassa tarkoitettu julkisia rakennusurakoita koskeva sopimus. Komissio toteaa erityisesti, että vaikka sopimus käsittää tiettyjä tehtäviä, jotka muodostuvat palvelujen tarjoamisesta, sen pääasiallisena kohteena on direktiivin 1 artiklan a ja c alakohdassa tarkoitettu, hankintaviranomaisen asettamat täyttävän rakennusurakan toteuttaminen.
- 35 Roannen kunnan ja Ranskan ja Puolan hallitusten esittämiä väitteitä ei voida hyväksyä.
- 36 On totta, että töiden toteuttamisen lisäksi sopimuksessa annetaan SEDL:lle ylimääräisiä tehtäviä, jotka ovat luonteeltaan, kuten useat asiassa huomautuksia

esittäneet osapuolet ovat todenneet, palveluja. Kuitenkin toisin kuin Roannen kunta väittää, pelkästään siitä, että sopimukseen sisältyy töiden toteuttamista pidemmälle meneviä seikkoja, ei seuraa, että se ei kuuluisi direktiivin soveltamisalaan.

- 37 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy nimittäin ilmi, että jos sopimukseen sisältyy sekä julkisia rakennusurakoita koskevaa sopimusta koskevia seikkoja että toisentyypistä hankintasopimusta koskevia seikkoja, sopimuksen pääasiallinen kohde ratkaisee, mitä julkisia hankintoja koskevaa yhteisön direktiiviä asiaan on sovellettava (ks. asia C-331/92, *Gestión Hotelera Internacional*, tuomio 19.4.1994, Kok. 1994, s. I-1329, 29 kohta).
- 38 Tämän oikeuskäytännön soveltuvuudesta esillä olevaan asiaan todettakoon, että toisin kuin Puolan hallitus on väittänyt huomautuksissaan, sopimuksessa todetaan, että SEDL:lle ei kuulu sopimuksen mukaan pelkästään töiden hallinnointi ja järjestely, vaan myös sopimuksessa määrättyjen töiden toteuttaminen. Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jotta hankintaviranomaisen kanssa sopimuksen tehnyt henkilö voitaisiin katsoa urakoitsijaksi, direktiivin 1 artiklan a alakohdassa ei edellytetä, että tämän olisi itse kyettävä toteuttamaan sovittu urakka (ks. vastaavasti asia C-389/92, *Ballast Nedam Groep*, tuomio 14.4.1994, Kok. 1994, s. I-1289, 13 kohta ja asia C-176/98, *Holst Italia*, tuomio 2.12.1999, Kok. 1999, s. I-8607, 26 kohta). Tästä seuraa, että arvioitaessa, onko sopimuksen pääasiallisena kohteena rakennusurakan toteuttaminen, merkitystä ei ole sillä, että SEDL ei toteuta töitä itse vaan teettää ne aliurakoitsijoilla.
- 39 Ranskan hallituksen väite, jonka mukaan sopimuksen kohteena ei voida 33 kohdassa selostetuista syistä katsoa olevan direktiivin 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu, hankintaviranomaisen asettamat vaatimukset täyttävän rakennusurakan toteuttaminen, on hylättävä.

- 40 Ranskan hallituksen tekemästä pysäköintialueen oikeudellisesta luonnehdinnasta on todettava, että julkisia rakennusurakoita koskevan sopimuksen määrittelemine kuuluu yhteisön oikeuden alaan. Koska direktiivin 1 artiklan a alakohta ei sisällä mitään nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen kyseisen säännöksen merkityksen ja soveltamisalan määrittämiseksi, sen ratkaisemiseksi, kuuluuko sopimus direktiivin soveltamisalaan, ei ole tarpeen selvittää, kuinka kyseinen sopimus määritellään Ranskan oikeudessa (ks. vastaavasti asia C-264/03, komissio v. Ranska, tuomio 20.10.2005, Kok. 2005, s. I-8831, 36 kohta).
- 41 Direktiivin 1 artiklan c alakohdasta seuraa, että rakennusurakkaa on arvioitava suhteessa toteutetuilla töillä aikaansaatuun tulosten taloudelliseen tai tekniseen tarkoitukseen (ks. asiat C-187/04 ja C-188/04, komissio v. Italia, tuomio 27.10.2005, 26 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Kuten useista sopimuksen määräyksistä käy ilmi, vapaa-ajan keskuksen tarkoituksena on tarjota aktiviteetteja ja muita kaupallisia palveluja, joten on katsottava, että sopimuksella on taloudellinen tehtävä.
- 42 Lisäksi vapaa-ajan keskuksen toteuttamisen on katsottava vastaavan Roannen kunnan sopimuksessa täsmentämiä tarpeita. Tämän osalta on korostettava, että sopimuksessa tarkoitettuna rakennusurakkana on vapaa-ajan keskus kaikkine siihen kuuluvine osineen, joihin kuuluvat muun muassa multiplex-elokuvateatteri, tiloja vapaa-ajan palvelutoiminnalle, pysäköintialue ja mahdollisesti hotelli. Useista sopimuksen määräyksistä käy ilmi, että vapaa-ajan keskuksen toteuttamisella kokonaisuudessaan Roannen kunta pyrkii tekemään rautatieasemaa ympäröivän kaupunginosan sijainnista keskeisemmän ja elävöittämään sitä.
- 43 Direktiivin 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuna ”julkisia rakennusurakoita koskevan sopimuksen” määritelmään kuuluvista muista seikoista on todettava ensinnäkin, että on kiistatonta, että Roannen kunta, joka on paikallinen viranomainen, on direktiivin 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu ”hankintaviranomainen” ja että kyseessä on kirjallinen sopimus.

- 44 Toiseksi on selvää, että SEDL:n, joka on aktiivisesti markkinoilla toimiva yhtiö, joka sitoutuu toteuttamaan sopimuksessa määrätyt työt, on katsottava olevan direktiivissä tarkoitettu urakoitsija. Lisäksi kuten tämän tuomion 38 kohdassa todetaan, tämän osalta merkitystä ei ole sillä, että SEDL käyttää aliurakoitsijoita voidakseen taata töiden suunnittelun ja toteuttamisen (ks. vastaavasti asia C-399/98, Ordine degli Architetti ym., tuomio 12.7.2001, Kok. 2001, s. I-5409, 90 kohta).
- 45 Lopuksi on todettava, että on kiistatonta, että sopimus on tehty vastiketta vastaan. Sopimuksen vastikkeellisuudella tarkoitetaan sellaista vastasuoritusta, jonka asianomainen viranomainen tekee niiden töiden toteuttamisen perusteella, joista direktiivin 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettussa sopimuksessa on kyse ja jotka saadaan viranomaisen käyttöön (ks. vastaavasti em. asia Ordine degli Architetti ym., tuomion 77 kohta). Sopimuksen määräysten mukaan SEDL saa Roannen kunnalta korvauksen vastikkeena pysäköintialueen luovutuksesta. Kunta sitoutuu myös osallistumaan kaikkiin toteutettavista töistä aiheutuviin kustannuksiin. Lopuksi sopimuksessa todetaan, että SEDL:llä on oikeus saada kolmansilta tuloja vastikkeena toteutettujen töiden luovutuksista.
- 46 Sopimuksen tutkimisen perusteella käy ilmi, että sen pääasiallisena kohteena on, niin kuin komissio on väittänyt, direktiivin 1 artiklan c alakohdassa tarkoitettujen rakennustöiden kokonaisuuden, eli vapaa-ajan keskuksen, toteuttaminen. Sopimuksessa määrätyt palveluja koskevat seikat, kuten maa-alueiden hankkiminen, varojen hankinta, arkkitehti- ja/tai insinöörikilpailun järjestäminen ja rakennusten myynti ovat osa tämän rakennusurakan toteuttamista.
- 47 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että sopimus, jolla hankintaviranomainen antaa toisen hankintaviranomaisen tehtäväksi rakennusurakan toteuttamisen, on direktiivin 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu julkinen

rakennusurakka, riippumatta siitä, omistaako ensimmäinen hankintaviranomainen kokonaan tai osittain kyseisen urakan kohteen tai tulee kohteen tai myöhemmin sen omistaja.

Toinen kysymys

- 48 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee yhteisöjen tuomioistuimelta, millä tavalla kyseisen hankintasopimuksen arvo on määriteltävä sen selvittämiseksi, onko direktiivin 6 artiklassa säädetty kynnysarvo ylittynyt.
- 49 Kansallinen tuomioistuin ehdottaa kolme mahdollista tapaa tämän kynnysarvon laskemiseksi. Ensinnäkin sopimuksen arvo voitaisiin määrittää ainoastaan niiden summien perusteella, jotka hankintaviranomainen on suorittanut vastikkeena sille luovutetuista töistä. Toiseksi hankintasopimuksen arvo voisi muodostua kaikista hankintaviranomaisen suorittamista määristä eli sille luovutettavista töistä vastikkeena suoritetuista määristä ja sen osallistumisesta kaikkien toteutettavien töiden rahoitukseen. Kolmanneksi hankintasopimuksen arvo voitaisiin määrittää ottamalla huomioon töiden kokonaisarvo, johon kuuluvat hankintaviranomaisten suorittamat määrät samoin kuin kolmansilta vastikkeena niiden lukuun toteutetuista töistä saadut määrät.
- 50 Aluksi on todettava, että direktiivin 6 artiklan sanamuodon mukaan direktiivin säännöksiä sovelletaan sellaisiin julkisiin rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin, joiden arvo on vähintään tuossa artiklassa säädetyn kynnysarvon määrä. Siinä ei säädetä mitään sääntöä, jonka nojalla hankintasopimuksen arvon määrittämisessä huomioon otettaisiin vain hankintaviranomaiselta peräisin olevat määrät.

- 51 Lisäksi tällaisen säännön johtaminen kyseisestä 6 artiklasta olisi vastoin direktiivin tarkoitusta ja tavoitetta.
- 52 Kuten direktiivin toisesta ja kymmenennestä perustelukappaleesta käy ilmi, direktiivillä pyritään poistamaan julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvää sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapautta koskevat rajoitukset siten, että julkisten rakennusurakoiden alalla toteutuu todellinen kilpailu (em. asia Ordine degli Architetti ym., tuomion 52 kohta). Kymmenennessä perustelukappaleessa täsmennetään, että kilpailun kehittyminen edellyttää, että yhteisössä julkaistaan hankintoja koskevat kilpailuilmotukset, joihin sisältyy riittävästi tietoja, jotta Euroopan yhteisössä toimivat urakoitsijat voivat arvioida, ovatko ne kiinnostuneita ilmoitetuista hankinnoista. Tämän osalta direktiivin 6 artiklassa säädetyn kynnsarvon tarkoituksena on taata, että sellaisista julkisia hankintoja koskevista sopimuksista, joiden arvo on riittävän korkea perustelevaan yhteisön laajuuden osallistumisen, ilmoitetaan potentiaalisille tarjoajille.
- 53 Koska direktiivissä säädettyjen julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen tavoitteena on nimenomaan taata yhteisöön sijoittautuneille potentiaalisille tarjoajille mahdollisuus osallistua niitä kiinnostaviin julkisiin hankintoihin, tästä seuraa, että on laskettava niiden näkökulmasta, ylittääkö sopimuksen arvo direktiivin 6 artiklassa säädetyn kynnsarvon.
- 54 Tämän osalta on selvää, että jos hankintasopimuksen arvo muodostuu sekä hankintaviranomaiselta että kolmansilta peräisin olevista tuloista, on potentiaalisen tarjoajan edun mukaista, että tällaisen sopimuksen osalta otetaan huomioon sen arvo kokonaisuudessaan.

- 55 Käänteisesti voidaan todeta, että näkemys, jonka mukaan vain hankintaviranomaisen suorittamat määrät on otettava huomioon laskettaessa direktiivin 6 artiklassa tarkoitettua hankintasopimuksen arvoa, haittaisi direktiivin tavoitetta. Sen omaksumisesta seuraisi, että hankintaviranomainen voisi tehdä hankintasopimuksen, jonka kokonaisarvo ylittäisi 6 artiklassa vahvistetun kynnyksiarvon ja joka voisi kiinnostaa muita markkinoilla aktiivisesti toimivia urakoitsijoita, soveltamatta direktiivissä säädettyjä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjä.
- 56 Lopuksi on todettava, että direktiivin 3 artiklan mukaan julkisten käyttöoikeusurakoiden osalta on noudatettava direktiivissä säädettyjä julkaisemista koskevia sääntöjä silloin, kun kyseisessä säännöksessä tarkoitettu kynnyksiarvo ylittyy. Koska yksi näiden käyttöoikeuksien olennaisista erityispiirteistä on, että töistä saatava vastike on kokonaan tai osittain peräisin kolmansilta, olisi vastoin direktiivin tavoitetta ja siinä perustettua järjestelmää, että julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten ollessa kyseessä kolmansilta peräisin olevia määriä ei otettaisi huomioon laskettaessa direktiivin 6 artiklassa tarkoitettua hankintasopimuksen arvoa.
- 57 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 6 artiklassa tarkoitettua hankintasopimuksen arvoa määritettäessä on otettava huomioon rakennusurakan kokonaisarvo potentiaalisen tarjoajan näkökulmasta, mihin sisältyvät sekä kaikki hankintaviranomaisen maksettavat määrät että kaikki kolmansilta peräisin olevat tulot.

Kolmas kysymys

- 58 Kolmannella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, voiko hankintaviranomainen vapautua direktiivissä säädettyjen, julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen käytöstä pääasian kohteena olevan kaltaisen

sopimuksen tekemisessä sillä perusteella, että kansallisen oikeuden mukaan tällainen sopimus voidaan tehdä vain tiettyjen oikeushenkilöiden kanssa, jotka ovat itse hankintaviranomaisia ja joiden on puolestaan sovellettava kyseisiä menettelyjä myöhemmissä sopimuksetekomenettelyissä.

- 59 Aluksi on todettava, että direktiivin osalta on sallittua soveltaa ainoastaan siinä nimenomaisesti mainittuja poikkeuksia (ks. vastaavasti asia C-107/98, Teckal, tuomio 18.11.1999, Kok. 1999, s. I-8121, 43 kohta ja asia C-340/04, Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomio 11.5.2006, Kok. 2006, s. I-4137, 45 kohta).
- 60 Direktiiviin ei kuitenkaan sisälly direktiivin 92/50 6 artiklaa vastaavaa säännöstä, jossa suljettaisiin sen soveltamisalan ulkopuolelle sellaiset julkiset hankintasopimukset, jotka on tietyissä tilanteissa tehty hankintaviranomaisten kanssa (ks. vastaavasti em. asia Teckal, tuomion 44 kohta ja em. asia Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomion 46 kohta).
- 61 On todettava, että julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31.3.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY (EUVL L 134, s. 114) 11 artiklassa säädetään poikkeuksesta, jonka mukaan hankintaviranomaisilla on mahdollisuus hankkia julkisia rakennusurakoita saman direktiivin 1 artiklan 10 kohdassa tarkoitettua yhteishankintaviranomaista käyttäen. Tämä säännös ei kuitenkaan ajallisesti sovellu pääasian tosiseikkoihin.

- 62 Tästä seuraa, että hankintaviranomainen ei vapaudu velvollisuudesta käyttää direktiivissä säädettyjä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjä sillä perusteella, että se aikoo tehdä kyseisen sopimuksen toisen hankintaviranomaisen kanssa (ks. vastaavasti em. asia Teckal, tuomion 51 kohta; asia C-94/99, ARGE, tuomio 7.12.2000, Kok. 2000, s. I-11037, 40 kohta ja asia C-26/03, Stadt Halle ja RPL Lochau, tuomio 11.1.2005, Kok. 2005, s. I-1, 47 kohta). Tällä toteamuksella ei ole myöskään vaikutusta viimeksi mainitun hankintaviranomaisen velvollisuuteen soveltaa vuorostaan direktiivissä säädettyjä tarjouskilpailumenettelyjä (ks. vastaavasti em. asia Teckal, tuomion 45 kohta).
- 63 On totta että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ei ole välttämätöntä järjestää tarjouskilpailua sellaisten hankintasopimusten osalta, jotka tehdään alueellisen tai paikallisen julkisyhteisön ja tästä oikeudellisesti erillisen henkilön välillä, jos tällä alueellisella tai paikallisella julkisyhteisöllä on kyseiseen henkilöön vastaava määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä ja jos tämä henkilö harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavan julkisyhteisön tai sen omistavien julkisyhteisöjen kanssa (ks. em. asia Teckal, tuomion 50 kohta ja asia C-84/03, komissio v. Espanja, tuomio 13.1.2005, Kok. 2005, s. I-139, 38 ja 39 kohta).
- 64 Se, että SEDL on osin julkisessa ja osin yksityisessä omistuksessa oleva yhtiö, jossa yksityisillä rahastoilla on osakkuuksia, estää sen, että Roannen kunnalla voitaisiin katsoa olevan siihen vastaava määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että yksityisen pääoman sijoittaminen yritykseen on yksityisille eduille ominaisten vaikuttimien mukaista ja sillä pyritään luonteeltaan erilaisiin tavoitteisiin kuin mihin viranomaiset pyrkivät (ks. em. asia Stadt Halle ja RPL Lochau, tuomion 49 ja 50 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Stadt Halle ja RPL Lochau antamassaan tuomiossa omaksuma kanta julkisia palveluhankintoja koskevistä sopimuksista soveltuu myös julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin.

- 65 Roannen kunnan ja Ranskan ja Puolan hallitusten esittämistä huomautuksista käy ilmi, että niiden mukaan direktiivin tehokas vaikutus kuitenkin säilyisi esillä olevan tapauksen kaltaisissa tapauksissa, joissa jälkimmäisen hankintaviranomaisen on noudatettava direktiivissä säädettyjä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjä kaikkien myöhempien sopimusten osalta. Niiden mukaan tehokkaan kilpailun takaamiseksi merkitystä ei ole sillä, järjestääkö tällaisen menettelyn ensimmäinen vai tätä seuraava hankintaviranomainen.
- 66 Aluksi on muistutettava, ettei direktiiviin sisälly säännöksiä, joiden perusteella sitä voitaisiin jättää soveltamatta kahden hankintaviranomaisen välillä tehdyn julkisia rakennusurakoita koskevan sopimuksen osalta, vaikka jälkimmäisellä hankintaviranomaisella olisikin velvollisuus tehdä aliurakoitsijoiden kanssa sopimukset rakennusurakan kokonaisarvon osalta ja käyttää tätä tarkoitusta varten direktiivissä säädettyjä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjä.
- 67 Esillä olevassa asiassa sopimuksessa ei myöskään määrätä, että SEDL:n pitäisi tehdä aliurakoitsijoiden kanssa sopimukset koko alkuperäisen rakennusurakan osalta. Lisäksi kuten julkisasiamies on perustellusti todennut ratkaisuehdotuksensa 72 kohdassa, jos jälkimmäinen hankintaviranomainen kääntyy aliurakoitsijoiden puoleen, myöhempien sopimusten kohde ei usein vastaa kuin osaa koko hankinnasta. Tästä saattaa seurata, että jälkimmäisen hankintaviranomaisen aliurakoitsijoiden kanssa tekemien sopimusten arvo alittaa direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn kynnysarvon. Tällöin direktiivin soveltaminen saatettaisiin kiertää tekemällä sarja peräkkäisiä sopimuksia.
- 68 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että hankintaviranomainen ei vapaudu direktiivissä säädettyjen, julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen käytöstä sillä perusteella, että kansallisen oikeuden mukaan tällainen sopimus voidaan tehdä vain tiettyjen oikeushenkilöiden kanssa, jotka ovat itse hankintaviranomaisia ja joiden on puolestaan sovellettava kyseisiä menettelyjä myöhemmissä sopimuksetekomenettelyissä.

Oikeudenkäyntikulut

- 69 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Sopimus, jolla hankintaviranomainen antaa toisen hankintaviranomaisen tehtäväksi rakennusurakan toteuttamisen, on julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/37/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 13.10.1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY, 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu julkinen rakennusurakka, riippumatta siitä, omistaako ensimmäinen hankintaviranomainen kokonaan tai osittain kyseisen urakan kohteen tai tuleeeko siitä myöhemmin sen omistaja.**
- 2) **Direktiivin 93/37, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/52, 6 artiklassa tarkoitettua hankintasopimuksen arvoa määritettäessä on otettava huomioon rakennusurakan kokonaisarvo potentiaalisen tarjoajan näkökulmasta, mihin sisältyvät sekä kaikki hankintaviranomaisen maksettavat määrät että kaikki kolmansilta peräisin olevat tulot.**

- 3) **Hankintaviranomainen ei vapaudu direktiivissä 93/37, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/52, säädettyjen, julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen käytöstä sillä perusteella, että kansallisen oikeuden mukaan tällainen sopimus voidaan tehdä vain tiettyjen oikeushenkilöiden kanssa, jotka ovat itse hankintaviranomaisia ja joiden on puolestaan sovellettava kyseisiä menettelyjä myöhemmissä sopimuksetekomenettelyissä.**

Allekirjoitukset